

Validation of Factors Affecting the Enhancement of Athletes' Social Competence

1. Zahra Sadeghi[✉]: Department of Sport Sciences, Isl.C., Islamic Azad University, Islamshahr, Iran

2. Zahra Abdolvahabi^{✉*}: Department of Physical Education, Shq.C., Islamic Azad University, Shahr-e Qods, Iran

3. Zahra Chaharbaghi[✉]: Department of Sport Sciences, Isl.C., Islamic Azad University, Islamshahr, Iran

4. Sepideh Ghotnian[✉]: Department of Sport Sciences, Isl.C., Islamic Azad University, Islamshahr, Iran

5. Zohreh Afsharmand[✉]: Department of Sport Sciences, Isl.C., Islamic Azad University, Islamshahr, Iran

*Corresponding Author's Email Address: z.abdolvahabi@iaau.ac.ir

Abstract:

The present study aimed to validate the factors influencing the enhancement of athletes' social competence and to develop a comprehensive model explaining the key dimensions contributing to social competence in sports settings. This study employed a mixed-methods design. In the qualitative phase, grounded theory methodology was used, and data were collected through semi-structured interviews with 16 sports management scholars, experts, coaches, and national-level athletes. The interviews were analyzed through open, axial, and selective coding. In the quantitative phase, 385 professional athletes from individual and team sports were selected through multistage sampling. A researcher-developed questionnaire based on the qualitative findings was administered. Data were analyzed using thematic analysis, confirmatory factor analysis, and Partial Least Squares Structural Equation Modeling (PLS-SEM). The qualitative analysis yielded 80 initial concepts, 20 subcategories, and 10 core categories. Confirmatory factor analysis demonstrated that all indicators had significant factor loadings exceeding 0.40. Reliability indices, including Cronbach's alpha, composite reliability, and Rho_A, exceeded the recommended threshold of 0.70 for all constructs. Convergent validity was confirmed through AVE values above 0.50, while discriminant validity was supported by HTMT values below 0.90. The results identified ten major determinants of athletes' social competence: communication skills, emotional capabilities, social interactions and team roles, cognitive abilities, ethical and cultural responsibility, motivation and social identity, psychological and cultural sports competence, experiential and social learning in sport, social identity capabilities, and social experience and learning. The structural model demonstrated satisfactory fit and strong construct validity. Athletes' social competence is a multidimensional construct shaped by communication, emotional, cognitive, cultural, and identity-related factors. The validated model provides a robust framework for designing educational, psychological, and social development programs aimed at enhancing athletes' social competence, interpersonal effectiveness, and overall sporting and social success.

Keywords: Social Competence; Athletes; Communication Skills; Social Skills; Social Learning; Sports Sociology.

How to Cite: Sadeghi, Z., Abdolvahabi, Z., Chaharbaghi, Z., Ghotnian, S., & Afsharmand, Z. (2026). Validation of Factors Affecting the Enhancement of Athletes' Social Competence. *Management, Education and Development in Digital Age*, 3(5), 1-19.

اعتباریابی عوامل مؤثر بر ارتقای کفایت اجتماعی ورزشکاران

۱. زهرا صادقی¹: گروه علوم ورزشی، واحد اسلامشهر، دانشگاه آزاد اسلامی، اسلامشهر، ایران
۲. زهرا عبدالوهابی^{2*}: گروه تربیت بدنی، واحد شهرقدس، دانشگاه آزاد اسلامی، تهران، ایران
۳. زهرا چهارباغی³: گروه علوم ورزشی، واحد اسلامشهر، دانشگاه آزاد اسلامی، اسلامشهر، ایران
۴. سپیده قطنیان⁴: گروه علوم ورزشی، واحد اسلامشهر، دانشگاه آزاد اسلامی، اسلامشهر، ایران
۵. زهره افشارمند⁵: گروه علوم ورزشی، واحد اسلامشهر، دانشگاه آزاد اسلامی، اسلامشهر، ایران

*پست الکترونیک نویسنده مسئول: z.abdolvahabi@iau.ac.ir

چکیده

این پژوهش با هدف اعتباریابی عوامل مؤثر بر ارتقای کفایت اجتماعی ورزشکاران و ارائه یک الگوی معتبر برای تبیین ابعاد و مؤلفه‌های شکل‌دهنده این سازه در محیط‌های ورزشی انجام شد. پژوهش حاضر با رویکرد آمیخته (کیفی-کمی) انجام شد. در بخش کیفی، با استفاده از نظریه داده‌بنیاد و مصاحبه‌های نیمه‌ساختاریافته با ۱۶ نفر از اساتید، متخصصان مدیریت ورزشی، مربیان و ورزشکاران ملی‌پوش، داده‌ها گردآوری و طی مراحل کدگذاری باز، محوری و انتخابی تحلیل شدند. در بخش کمی، ۳۸۵ ورزشکار حرفه‌ای رشته‌های تیمی و انفرادی به روش نمونه‌گیری چندمرحله‌ای انتخاب شدند. ابزار پژوهش شامل پرسشنامه‌ای مبتنی بر یافته‌های بخش کیفی بود. برای تحلیل داده‌ها از تحلیل مضمون، تحلیل عاملی تأییدی و مدل‌سازی معادلات ساختاری مبتنی بر حداقل مربعات جزئی (PLS-SEM) استفاده شد. نتایج تحلیل کیفی به شناسایی ۸۰ مفهوم اولیه، ۲۰ مقوله فرعی و ۱۰ مقوله محوری منجر شد. تحلیل عاملی تأییدی نشان داد که تمامی گویه‌ها دارای بار عاملی بالاتر از ۰.۴۰ و معنادار هستند. شاخص‌های پایایی شامل آلفای کرونباخ، پایایی ترکیبی و Rho_A برای تمامی سازه‌ها بالاتر از ۰.۷۰ بود. همچنین مقادیر AVE بیش از ۰.۵۰ و شاخص $HTMT$ کمتر از ۰.۹۰ به دست آمد که بیانگر تأیید روایی همگرا و واگرایی مدل بود. یافته‌ها نشان داد کفایت اجتماعی ورزشکاران تحت تأثیر ده عامل اصلی شامل مهارت‌های ارتباطی، توانمندی‌های عاطفی، تعاملات اجتماعی و نقش‌های تیمی، توانمندی‌های شناختی، مسئولیت‌پذیری اخلاقی و فرهنگی، انگیزه و هویت اجتماعی، شایستگی روانی و فرهنگی ورزشی، تجربه‌گرایی و یادگیری اجتماعی ورزشی، توانمندی‌های هویتی اجتماعی و تجربه و یادگیری اجتماعی قرار دارد. در نهایت، برازش مطلوب مدل ساختاری و اعتبار الگوی پیشنهادی تأیید شد. ارتقای کفایت اجتماعی ورزشکاران مستلزم توجه هم‌زمان به ابعاد ارتباطی، عاطفی، شناختی، فرهنگی و هویتی است. الگوی ارائه‌شده از اعتبار و برازش مناسبی برخوردار بوده و می‌تواند مبنایی برای طراحی برنامه‌های آموزشی، روان‌شناختی و اجتماعی در راستای توسعه شایستگی‌های اجتماعی ورزشکاران و بهبود عملکرد فردی و تیمی آنان باشد.

کلیدواژه‌گان: کفایت اجتماعی، ورزشکاران، مهارت‌های ارتباطی، شایستگی اجتماعی، یادگیری اجتماعی، جامعه‌شناسی ورزش.

نحوه استناددهی: صادقی، زهرا، عبدالوهابی، زهرا، چهارباغی، زهرا، قطنیان، سپیده، و افشارمند، زهره. (۱۴۰۵). اعتباریابی عوامل مؤثر بر ارتقای کفایت اجتماعی ورزشکاران. مدیریت، آموزش و توسعه در عصر دیجیتال، ۳(۵)، ۱۹-۱.

مقدمه

در جهان معاصر، ورزش دیگر صرفاً به عنوان فعالیتی برای ارتقای آمادگی جسمانی یا دستیابی به موفقیت‌های رقابتی تلقی نمی‌شود، بلکه به عنوان یک نهاد اجتماعی مهم در شکل‌دهی به هویت فردی، توسعه سرمایه اجتماعی و تقویت مهارت‌های زندگی شناخته می‌شود. ورزشکاران در محیط‌های ورزشی به طور مستمر در معرض تعاملات اجتماعی، همکاری‌های گروهی، رقابت‌های بین‌فردی و موقعیت‌های پیچیده ارتباطی قرار دارند؛ شرایطی که می‌تواند زمینه مناسبی برای رشد و تقویت توانایی‌های اجتماعی آنان فراهم آورد. در چنین بستری، برخورداری از کفایت اجتماعی به عنوان یکی از مهم‌ترین پیش‌نیازهای موفقیت فردی و اجتماعی ورزشکاران مطرح می‌شود. کفایت اجتماعی نه تنها کیفیت روابط بین‌فردی ورزشکاران را تحت تأثیر قرار می‌دهد، بلکه در سازگاری روان‌شناختی، عملکرد ورزشی، سلامت روان و موفقیت حرفه‌ای آنان نیز نقش تعیین‌کننده‌ای ایفا می‌کند (Enqelari, 2023; Marín-González et al., 2024).

تحولات سریع اجتماعی، گسترش شبکه‌های ارتباطی، افزایش انتظارات عمومی از ورزشکاران و پیچیده‌تر شدن نقش اجتماعی آنان موجب شده است که مهارت‌های اجتماعی و توانایی مدیریت روابط انسانی بیش از گذشته اهمیت پیدا کند. ورزشکاران حرفه‌ای علاوه بر ایفای نقش در میدان‌های ورزشی، به عنوان الگوهای اجتماعی نیز شناخته می‌شوند و رفتارها، نگرش‌ها و تعاملات آنان می‌تواند بر مخاطبان گسترده‌ای تأثیرگذار باشد. از این رو، توانایی برقراری ارتباط مؤثر، مدیریت هیجانات، حل تعارضات و سازگاری با محیط‌های اجتماعی متنوع به بخشی جدایی‌ناپذیر از شایستگی‌های حرفه‌ای ورزشکاران تبدیل شده است. پژوهش‌ها نشان داده‌اند که ضعف در این مهارت‌ها می‌تواند زمینه‌ساز بروز مشکلاتی همچون انزوای اجتماعی، تعارضات بین‌فردی، اضطراب، فرسودگی روانی و کاهش عملکرد شود (Enqelari, 2023; Khaleghi et al., 2025).

کفایت اجتماعی مفهومی چندبعدی است که به توانایی فرد در ایجاد، حفظ و مدیریت روابط اجتماعی اثربخش اشاره دارد. این سازه شامل مجموعه‌ای از مهارت‌های شناختی، هیجانی، رفتاری و ارتباطی است که به فرد امکان می‌دهد در موقعیت‌های اجتماعی مختلف به شیوه‌ای مؤثر و پذیرفته‌شده عمل کند. بر اساس دیدگاه‌های معاصر، کفایت اجتماعی نه تنها حاصل مهارت‌های رفتاری آشکار است، بلکه متأثر از عوامل شناختی، هیجانی، فرهنگی و محیطی نیز می‌باشد. به همین دلیل، بررسی این سازه نیازمند رویکردی جامع و چندبعدی است (Gómez-Ortiz et al., 2017; Luna, 2020). مطالعات انجام‌شده نشان داده‌اند که افراد دارای کفایت اجتماعی بالا از توانایی بیشتری در مدیریت روابط، سازگاری با تغییرات اجتماعی، حل تعارضات و دستیابی به اهداف فردی و گروهی برخوردارند (Huber, 2019; Tomas et al., 2018).

در حوزه ورزش، اهمیت کفایت اجتماعی به دلیل ماهیت تعاملی فعالیت‌های ورزشی دوچندان است. ورزشکاران در طول دوران فعالیت خود با مربیان، هم‌تیمی‌ها، مدیران، داوران، هواداران و رسانه‌ها در تعامل هستند و موفقیت آنان تا حد زیادی به کیفیت این روابط وابسته است. پژوهش‌های متعددی نشان داده‌اند که مشارکت در فعالیت‌های ورزشی می‌تواند بستری مناسب برای توسعه مهارت‌های اجتماعی، افزایش خودکارآمدی، تقویت اعتماد به نفس و ارتقای مسئولیت‌پذیری اجتماعی فراهم کند (Fraser-Thomas et al., 2018; Gould & Carson, 2018). همچنین ورزش به عنوان محیطی آموزشی می‌تواند فرصت‌هایی برای یادگیری مهارت‌های زندگی، همکاری گروهی، احترام متقابل و مدیریت تعارضات فراهم آورد که همگی از مؤلفه‌های اصلی کفایت اجتماعی محسوب می‌شوند (Ferguson & Shapiro, 2024; Williams, 2022).

یکی از مهم‌ترین ویژگی‌های محیط‌های ورزشی، فراهم ساختن فرصت برای یادگیری اجتماعی از طریق تجربه مستقیم است. ورزشکاران در فرایند تمرین و رقابت با موقعیت‌های متعددی مواجه می‌شوند که نیازمند تصمیم‌گیری، تعامل، همکاری و سازگاری است. این تجربیات می‌توانند موجب شکل‌گیری الگوهای رفتاری مؤثر و توسعه توانمندی‌های اجتماعی شوند. پژوهش‌های انجام‌شده نشان داده‌اند که مشارکت منظم در فعالیت‌های ورزشی با افزایش مهارت‌های ارتباطی، توانایی کار گروهی، مسئولیت‌پذیری و سازگاری اجتماعی همراه است (Fraser-Thomas et al., 2005; Oliveira-Brochado et al., 2017). علاوه بر این، محیط‌های ورزشی امکان تجربه نقش‌های مختلف اجتماعی را برای ورزشکاران فراهم می‌کنند و از این طریق به شکل‌گیری هویت اجتماعی و توسعه شایستگی‌های اجتماعی کمک می‌کنند (Gould & Carson, 2018).

با وجود ظرفیت‌های بالای ورزش برای ارتقای مهارت‌های اجتماعی، همه ورزشکاران به طور یکسان از این مزایا بهره‌مند نمی‌شوند. عوامل متعددی از جمله ویژگی‌های شخصیتی، شرایط خانوادگی، فرهنگ تیمی، سبک مربیگری، ساختار سازمانی ورزش و ویژگی‌های محیط اجتماعی می‌توانند بر میزان رشد اجتماعی ورزشکاران تأثیرگذار باشند. در

همین راستا، پژوهش انجام شده توسط عسکرنیا نشان داد که عوامل فردی، خانوادگی، فرهنگی، فنی و ورزشی نقش مهمی در رشد اجتماعی ورزشکاران حرفه‌ای ایفا می‌کنند (Askarnia, 2021). این یافته‌ها نشان می‌دهد که کفایت اجتماعی صرفاً محصول حضور در فعالیت‌های ورزشی نیست، بلکه نتیجه تعامل پیچیده مجموعه‌ای از عوامل فردی و محیطی است.

در سال‌های اخیر، توجه پژوهشگران به نقش شایستگی‌های اجتماعی و هیجانی در موفقیت ورزشکاران افزایش یافته است. مطالعات جدید نشان می‌دهند که توانایی مدیریت هیجانات، خودآگاهی، همدلی، تنظیم هیجانی و خودکارآمدی اجتماعی از جمله عوامل مهم در موفقیت ورزشی و اجتماعی ورزشکاران محسوب می‌شوند (Khaleghi et al., 2025; Marín-González et al., 2024). به ویژه در ورزش حرفه‌ای که فشارهای روانی و انتظارات اجتماعی در سطح بالایی قرار دارد، برخورداری از این توانمندی‌ها می‌تواند به کاهش اضطراب، افزایش تاب‌آوری و بهبود عملکرد کمک کند. پژوهش خالقی و همکاران نیز نشان داد که خودکارآمدی هیجانی و ذهن‌آگاهی نقش واسطه‌ای مهمی در ارتباط بین سرسختی ذهنی و اضطراب رقابتی ورزشکاران دارند (Khaleghi et al., 2025).

از سوی دیگر، شواهد پژوهشی حاکی از آن است که کفایت اجتماعی با پیامدهای روان‌شناختی و رفتاری متعددی مرتبط است. افرادی که از سطح بالاتری از کفایت اجتماعی برخوردارند، معمولاً روابط بین‌فردی رضایت‌بخش‌تری دارند، کمتر در معرض مشکلات رفتاری و هیجانی قرار می‌گیرند و از سلامت روان بالاتری برخوردارند (Huber, 2019; Luna, 2020). در مقابل، ضعف در کفایت اجتماعی می‌تواند زمینه‌ساز بروز مشکلاتی نظیر طرد اجتماعی، اضطراب، افسردگی و کاهش عملکرد تحصیلی و حرفه‌ای شود. در محیط‌های ورزشی نیز چنین پیامدهایی می‌توانند به کاهش انگیزش، افت عملکرد و حتی ترک ورزش منجر شوند (Gómez-Ortiz et al., 2017; Westling et al., 2012).

با وجود اهمیت روزافزون کفایت اجتماعی در حوزه ورزش، بررسی ادبیات پژوهشی نشان می‌دهد که هنوز اجماع روشنی درباره ابعاد، مؤلفه‌ها و عوامل مؤثر بر این سازه در میان ورزشکاران وجود ندارد. بسیاری از مطالعات موجود تنها بر برخی ابعاد خاص مانند مهارت‌های ارتباطی یا خودکارآمدی اجتماعی تمرکز داشته‌اند و کمتر به ارائه الگوی جامع از عوامل مؤثر بر کفایت اجتماعی پرداخته‌اند (Ferguson & Shapiro, 2024; Marín-González et al., 2024). علاوه بر این، بخش قابل توجهی از پژوهش‌ها در بافت‌های فرهنگی غیرایرانی انجام شده‌اند و ممکن است نتایج آن‌ها به طور کامل با شرایط اجتماعی و فرهنگی ورزش ایران همخوانی نداشته باشد (Askarnia, 2021).

برای پاسخ به این خلأ پژوهشی، استفاده از رویکردهای آمیخته که بتوانند هم به شناسایی عمیق عوامل مؤثر و هم به اعتبارسنجی تجربی آن‌ها بپردازند، ضروری به نظر می‌رسد. پژوهش‌های کیفی این امکان را فراهم می‌کنند که ابعاد پنهان و زمینه‌ای کفایت اجتماعی شناسایی شوند و در ادامه، روش‌های کمی امکان آزمون و اعتبارسنجی مدل‌های حاصل را فراهم می‌سازند (Danaeefard et al., 2019; Skinner et al., 2014). در این میان، مدل‌سازی معادلات ساختاری مبتنی بر حداقل مربعات جزئی به عنوان یکی از روش‌های مناسب برای بررسی روابط پیچیده میان متغیرها و اعتبارسنجی مدل‌های نظری شناخته می‌شود (Hair et al., 2017; Hair et al., 2019; Hair et al., 2018). همچنین شاخص‌های نوین ارزیابی روایی و پایایی مدل‌های اندازه‌گیری، امکان سنجش دقیق‌تر کیفیت مدل‌های پیشنهادی را فراهم کرده‌اند (Ghasemy et al., 2020; Henseler et al., 2015).

با توجه به اهمیت روزافزون نقش اجتماعی ورزشکاران، ضرورت ارتقای شایستگی‌های اجتماعی آنان، کمبود الگوهای بومی در این حوزه و نیاز به شناسایی عوامل مؤثر بر کفایت اجتماعی در بستر ورزش حرفه‌ای، انجام پژوهش‌های جامع و اعتبارسنجی شده در این زمینه از اهمیت ویژه‌ای برخوردار است. بنابراین، هدف پژوهش حاضر اعتباریابی عوامل مؤثر بر ارتقای کفایت اجتماعی ورزشکاران و ارائه مدلی معتبر برای تبیین ابعاد و مؤلفه‌های این سازه در جامعه ورزشکاران است.

روش‌شناسی پژوهش

این پژوهش برحسب هدف، کاربردی و به لحاظ روش، از نوع آمیخته (کیفی-کمی) می‌باشد. در بخش کیفی، از رویکرد گلیزر استفاده شد و در بخش کمی، روش توصیفی-پیمایشی به کار گرفته شده است. در این پژوهش، استفاده از بخش کمی متعاقب بخش کیفی به منظور اعتبارسنجی و تعمیم‌یابی یافته‌های کیفی بوده است. بخش کیفی با هدف

شناسایی عوامل و مقوله‌های کلیدی انجام شده است، اما برای اطمینان از پایایی و قابلیت تعمیم این یافته‌ها به یک جامعه آماری وسیع‌تر، بخش کمی به کار گرفته شد. هدف اصلی پژوهش کیفی بوده است، اما با بهره‌گیری از روش کمی در مرحله دوم، نتایج کیفی اعتبارسنجی شده و امکان آزمون الگو فراهم آمده است. ضرورت استفاده از روش آمیخته نیز در همین ترکیب نهفته است، زیرا این روش امکان بهره‌گیری از عمق و غنای بخش کیفی و سپس تعمیم و اعتبارسنجی یافته‌ها از طریق بخش کمی را فراهم می‌کند، که به‌ویژه در مطالعاتی که هدف آن ارائه الگوهای کاربردی و معتبر است، ضروری است. در بخش کیفی، جامعه آماری شامل اساتید و متخصصان حوزه‌ی مدیریت ورزشی، صاحب‌نظران، مربیان و ورزشکاران ملی پوش صاحب‌نظر و آگاه در ارتباط با موضوع پژوهش بود. فرآیند نمونه‌گیری تا رسیدن به اشباع نظری ادامه یافت و در نهایت ۱۶ نفر برای انجام مصاحبه انتخاب شدند. در بخش کمی، جامعه آماری شامل ورزشکاران حرفه‌ای رشته‌های تیمی و انفرادی بود. بر اساس محاسبات انجام‌شده با نرم‌افزار Sample Power و با هدف تعمیم‌یابی نتایج، تعداد نمونه ۳۸۵ نفر برآورد شد. روش نمونه‌گیری خوشه‌ای چندمرحله‌ای به کار گرفته شد؛ به این ترتیب که ابتدا استان‌های مختلف به‌عنوان خوشه‌های اولیه انتخاب شدند و سپس از هر خوشه، ورزشکاران به‌صورت تصادفی انتخاب گردیدند. در بخش کیفی، ابزار گردآوری داده‌ها مصاحبه نیمه‌ساختار یافته بود که به منظور کشف و استخراج نظرات و تجربیات عمیق صاحب‌نظران و متخصصان استفاده شد. سوالات مصاحبه با توجه به اهداف پژوهش طراحی شدند و به دلیل انعطاف‌پذیری مصاحبه، امکان طرح سوالات تکمیلی نیز فراهم شد. در بخش کمی، ابزار گردآوری داده‌ها پرسشنامه‌ای بود که بر اساس یافته‌های بخش کیفی بود. نحوه نمره‌دهی پرسشنامه بر اساس مقیاس لیکرت پنج‌ارزشی تنظیم شده بود، به‌طوری که پاسخ‌دهندگان می‌توانستند از ۱ (کاملاً مخالف) تا ۵ (کاملاً موافق) به هر سوال امتیاز دهند. این پرسشنامه به منظور بررسی میزان تأیید و توافق ورزشکاران با عوامل و مقوله‌های شناسایی‌شده در بخش کیفی طراحی و اجرا شد. در این پژوهش، برای تضمین کیفیت بخش کیفی، از چهار شاخص اصلی گوبا و لینکلن^۱ (۱۹۸۵) استفاده شده است. قابلیت اعتماد^۲؛ برای افزایش قابلیت اعتماد، از روش بازبینی توسط مشارکت‌کنندگان^۳ استفاده شد؛ به این ترتیب که نتایج مصاحبه‌ها با مشارکت‌کنندگان بازبینی و تأیید شد. همچنین، مثلث‌سازی داده‌ها از منابع مختلف به کار رفت تا دقت یافته‌ها بیشتر شود. انتقال‌پذیری^۴؛ با ارائه توصیفات غنی و دقیق از بافت اجتماعی و شرایط تحقیق، سعی شد نتایج به گونه‌ای ارائه شوند که بتوان آن‌ها را در موقعیت‌ها و زمینه‌های مشابه به کار گرفت. این توصیفات به محققان دیگر کمک می‌کند تا شرایط مطالعه را به موقعیت‌های دیگر تطبیق دهند. ثبات^۵؛ برای ارزیابی ثبات یافته‌ها، کدگذاری مجدد و بازآزمایی انجام شد تا اطمینان حاصل شود که در صورت تکرار مطالعه در شرایط مشابه، نتایج مشابهی به دست خواهد آمد.

همچنین، برای محاسبه پایایی بین کدگذاران، از فرمول مربوطه استفاده شد و پایایی برابر با ۰/۷۹ محاسبه گردید که نشان‌دهنده ثبات قابل قبول است.

جدول ۱. ارزیابی ثبات در بخش کیفی

ردیف	شماره مصاحبه	تعداد کل کدها	کدهای مورد توافق	کدهای عدم توافق	پایایی
۱	۴	۱۲	۵	۲	۰/۸۳
۲	۹	۱۶	۶	۳	۰/۷۵
۳	۱۲	۱۵	۶	۴	۰/۸۰
مجموع		۴۳	۱۷	۹	۰/۷۹

تأییدپذیری^۶؛ برای تضمین تأییدپذیری، تمام مراحل تحقیق به‌صورت دقیق مستندسازی شد و ردپای پژوهشی حفظ گردید تا اطمینان حاصل شود که یافته‌ها بر اساس داده‌های واقعی و به دور از سوگیری‌های محقق استخراج شده‌اند. در بخش کمی، روایی پرسشنامه به دو صورت روایی صوری و روایی سازه مورد بررسی قرار گرفت. روایی صوری از طریق

1. Guba & Lincoln
2. Credibility
3. Member Checking
4. Transferability
5. Dependability
6. Confirmability

بررسی نظرات خبرگان و اساتید دانشگاهی تأیید شد. برای روایی سازه، از تحلیل عاملی تأییدی استفاده شد تا اطمینان حاصل شود که پرسشنامه به درستی ابعاد شناسایی شده در بخش کیفی را پوشش می‌دهد. پایایی پرسشنامه نیز از طریق آلفای کرونباخ محاسبه شد. پیش از جمع‌آوری داده‌های اصلی، در یک مطالعه مقدماتی بر روی نمونه‌ای متشکل از ۴۰ نفر از ورزشکاران، پرسشنامه مورد آزمایش قرار گرفت. این مرحله به منظور ارزیابی پایایی و اطمینان از اعتبار ابزار انجام شد. نتایج مطالعه مقدماتی نشان داد که ضریب آلفای کرونباخ برای تمامی بخش‌های پرسشنامه بالای ۰/۷ بوده که بیانگر پایایی قابل قبول ابزار اندازه‌گیری است. در بخش کیفی، داده‌ها از طریق مصاحبه‌های نیمه‌ساختار یافته با صاحب‌نظران و متخصصان حوزه برند و رسانه جمع‌آوری شد. مصاحبه‌ها به صورت ترکیبی (حضور و اینترنتی) صورت گرفت. مصاحبه‌های حضوری با افرادی که امکان حضور فیزیکی داشتند انجام شد، در حالی که برای افرادی که در دسترس نبودند، مصاحبه‌ها به صورت اینترنتی از طریق بسترهای ارتباطی آنلاین مانند ویدئو کنفرانس برگزار شد. مدت زمان هر مصاحبه بین ۴۵ تا ۶۰ دقیقه بود. سوالات مصاحبه با توجه به اهداف تحقیق طراحی شده و با انعطاف‌پذیری در پرسش‌ها، به شرکت‌کنندگان اجازه داده شد تا به جزئیات بیشتری درباره تجربیات و دیدگاه‌های خود بپردازند. تمامی مصاحبه‌ها پس از کسب رضایت کامل از مصاحبه‌شوندگان ضبط شدند. پس از اتمام مصاحبه‌ها، داده‌ها به طور دقیق پیاده‌سازی و سپس کدگذاری شدند تا مفاهیم و مقوله‌های مرتبط استخراج گردند. برای جمع‌آوری داده‌های بخش کمی، از روش نمونه‌گیری خوشه‌ای چندمرحله‌ای استفاده شد. جهت تجزیه و تحلیل داده‌ها در بخش کیفی، از روش تحلیل نظریه داده‌بنیاد با رهیافت گلیزر استفاده شد. فرآیند تحلیل در سه مرحله اصلی صورت گرفت. کدگذاری باز: در این مرحله، داده‌های حاصل از مصاحبه‌ها به صورت سطر به سطر بررسی و مفاهیم اولیه استخراج شدند. این مفاهیم به عنوان کدهای اولیه ثبت شدند و سپس دسته‌بندی و گروه‌بندی شدند. در این مرحله، هدف شناسایی موضوعات کلیدی و مفاهیم برجسته بود. کدگذاری محوری: پس از استخراج مفاهیم اولیه، در این مرحله مفاهیم مشابه و مرتبط با یکدیگر ترکیب و در قالب مقوله‌های فرعی سازمان‌دهی شدند. هدف از این مرحله، ساخت روابط بین کدهای باز و ایجاد مقوله‌های معنادار بود. کدگذاری انتخابی: در این مرحله، ارتباط بین مقوله‌های فرعی و مقوله‌های اصلی شناسایی شد. این مرحله شامل انتزاعی‌ترین سطح کدگذاری است و به تعریف نظریه و مدل نهایی منجر می‌شود. در نهایت، از طریق این سه مرحله، مدل نهایی تحقیق که بیانگر عوامل کلیدی و روابط میان آن‌ها در زمینه موضوع پژوهش بود، استخراج شد. در نهایت، در بخش آمار استنباطی، به منظور بررسی دقیق‌تر روابط میان متغیرها، از مدل‌سازی معادلات ساختاری با رویکرد حداقل مربعات جزئی (PLS) استفاده شد. انتخاب این رویکرد به این دلایل صورت گرفت. اول، رویکرد رویکرد حداقل مربعات جزئی با اندازه‌های نمونه کوچکتر سازگار است و برای حجم نمونه این پژوهش مناسب بود. دوم، به دلیل ماهیت اکتشافی تحقیق که نیاز به بررسی و اعتبارسنجی مدل اولیه داشت، رویکرد حداقل مربعات جزئی گزینه‌ای انعطاف‌پذیرتر برای تحلیل بود. سوم، با توجه به تعاملات پیچیده میان متغیرها و وجود چندین متغیر مکنون، این روش امکان مدل‌سازی دقیق‌تر را بدون نیاز به فرضیات سخت‌گیرانه فراهم کرد. در نهایت، رویکرد حداقل مربعات جزئی توانست به مدیریت متغیرهای چندبعدی در مدل کمک کرده و به بررسی روابط مستقیم و غیرمستقیم میان متغیرها و اعتبارسنجی مدل پژوهش بپردازد.

یافته‌ها

اطلاعات توصیفی متغیرهای جمعیت شناختی نشان داد ۵۲/۲٪ از نمونه آماری متاهل و ۴۷/۸٪ از نمونه آماری مجرد بوده‌اند. همچنین ۹/۸٪ از نمونه آماری دارای سن کمتر از ۳۰ سال، ۴۲/۷٪ از نمونه آماری دارای سن بین ۳۰ تا ۴۰ سال، ۴۲/۳٪ از نمونه آماری دارای سن ۴۱ تا ۵۰ سال و ۵/۲٪ از نمونه آماری دارای سن بالاتر از ۵۰ سال بودند. میزان تحصیلات ۶/۴٪ از نمونه آماری فوق دیپلم، ۴۲/۷٪ کارشناسی، ۴۲/۹٪ کارشناسی ارشد و ۸/۴٪ دکتری بود.

جدول ۲. کدهای اولیه و کدبندی ثانویه (متمرکز)

مقوله محوری	مقوله فرعی	عامل اولیه	سطح معناداری	بارعاملی
-------------	------------	------------	--------------	----------

1. Open Coding
2. Axial Coding
3. Selective Coding

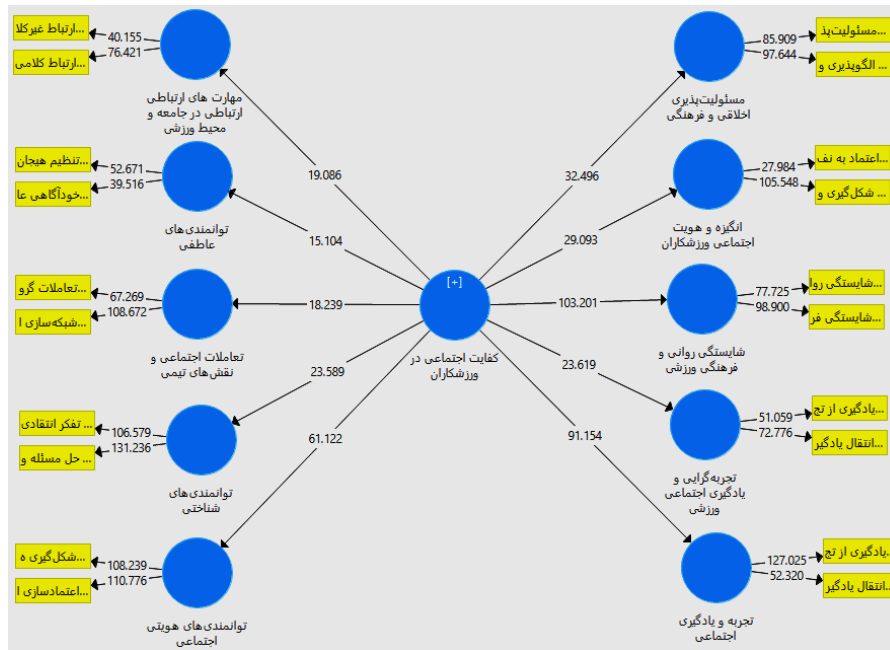

۰/۶۷	۰/۰۰۱	توانایی ابزار احساسات و افکار به صورت صادقانه و مؤثر در فضای تیمی و اجتماعی ورزشکاران	ارتباط کلامی تیمی و فردی	مهارت‌های ارتباطی ارتباطی در جامعه و محیط ورزشی
۰/۶۹	۰/۰۰۱	توانایی درک و پاسخ‌دهی مناسب به نیازها و احساسات هم‌تیمی‌ها و مربیان		
۰/۷۴	۰/۰۰۱	استفاده هوشمندانه از حرکات و حالات بدن برای تقویت پیام‌های کلامی در ارتباطات ورزشی		
۰/۶۲	۰/۰۰۱	توانایی حل و فصل اختلافات و درگیری‌های تیمی به روش‌های مسالمت‌آمیز و سازنده		
۰/۵۹	۰/۰۰۱	استفاده مناسب از حرکات بدنی و زبان بدن در تعاملات اجتماعی ورزشی	ارتباط غیرکلامی و زبان بدن در فضای ورزش و جامعه	
۰/۵۹	۰/۰۰۱	حفظ تماس چشمی مناسب در ارتباطات فردی و گروهی داخل تیم و با رقبا		
۰/۶۳	۰/۰۰۱	رعایت حریم شخصی در تعاملات ورزشی و اجتماعی		
۰/۶۶	۰/۰۰۱	تفسیر دقیق و استفاده هدفمند از سیگنال‌های غیرکلامی برای تقویت ارتباط مؤثر		
۰/۷۰	۰/۰۰۱	توانایی شناسایی و درک احساسات خود در موقعیت‌های رقابتی و تمرینی	خودآگاهی عاطفی	توانمندی‌های عاطفی
۰/۵۳	۰/۰۰۱	کنترل و هدایت هیجانات در شرایط حساس مسابقات و تمرینات		
۰/۶۰	۰/۰۰۱	درک و همدردی با احساسات دیگر ورزشکاران و هم‌تیمی‌ها		
۰/۵۷	۰/۰۰۱	مقابله مؤثر با فشارهای روانی و بازگشت به تعادل ذهنی پس از شکست یا ناکامی		
۰/۶۵	۰/۰۰۱	استفاده از تکنیک‌های کاهش استرس در موقعیت‌های فشار مسابقه	در تنظیم هیجانی محیط‌های رقابتی	
۰/۵۴	۰/۰۰۱	استفاده از روش‌های مقابله‌ای برای کاهش اضطراب پیش از مسابقات		
۰/۵۹	۰/۰۰۱	حفظ آرامش و تمرکز در شرایط بحرانی و استرس‌زا		
۰/۵۴	۰/۰۰۱	تطبیق سریع با تغییرات و شرایط متفاوت در محیط‌های ورزشی و تیمی		
۰/۵۹	۰/۰۰۱	توانایی همکاری مؤثر و هماهنگ با دیگر اعضای تیم	تعاملات گروهی	تعاملات اجتماعی و نقش‌های تیمی
۰/۴۳	۰/۰۰۱	توانایی شناسایی و حل مسائل و چالش‌های گروهی در تیم و باشگاه		
۰/۵۱	۰/۰۰۱	هدایت و رهبری تیم به سوی اهداف مشترک ورزشی و اجتماعی		
۰/۵۲	۰/۰۰۱	برنامه‌ریزی و مدیریت بهینه زمان در فعالیت‌های گروهی ورزشی		
۰/۶۲	۰/۰۰۱	ایجاد و حفظ روابط مثبت و مستحکم با هم‌تیمی‌ها، مربیان و جامعه ورزش	شبکه‌سازی اجتماعی	
۰/۶۲	۰/۰۰۱	توانایی حفظ روابط در شرایط استرس‌زا و فشار مسابقات		
۰/۵۳	۰/۰۰۱	گسترش و تقویت شبکه‌های اجتماعی ورزشی برای بهره‌مندی از حمایت‌های لازم		
۰/۶۵	۰/۰۰۱	بهره‌گیری هوشمندانه از منابع حمایتی تیمی و اجتماعی در مواقع نیاز		
۰/۵۰	۰/۰۰۱	توانایی ارزیابی شرایط و موقعیت‌های اجتماعی در محیط‌های ورزشی	تفکر انتقادی درباره ساختارهای اجتماعی	توانمندی‌های شناختی
۰/۶۵	۰/۰۰۱	تحلیل پیامدهای رفتارها و تصمیمات در تیم و جامعه ورزش		
۰/۵۶	۰/۰۰۱	شناسایی و مقابله با سوگیری‌های شناختی در قضاوت‌های ورزشی و اجتماعی		
۰/۶۰	۰/۰۰۱	اتخاذ تصمیمات آگاهانه و مبتنی بر تحلیل دقیق اطلاعات ورزشی و اجتماعی		

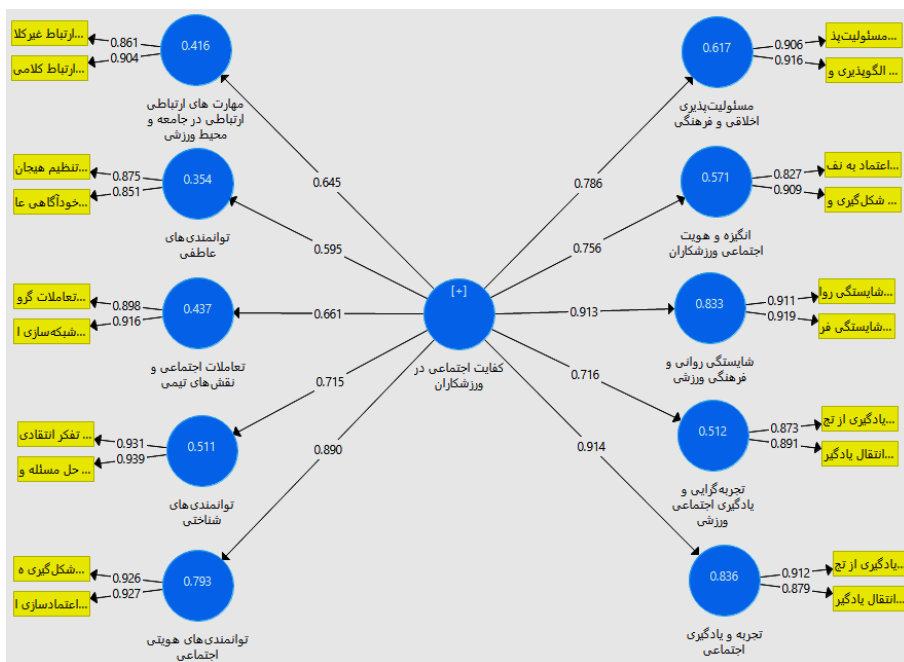
۰/۵۷	۰/۰۰۱	شناسایی چالش‌ها و مسائل اجتماعی در محیط‌های ورزشی	حل مسئله و مدیریت چالش‌های اجتماعی
۰/۶۳	۰/۰۰۱	تجزیه و تحلیل علل ریشه‌ای مشکلات تیمی و فردی	
۰/۶۱	۰/۰۰۱	ارائه راه‌حل‌های نوآورانه و عملی برای مسائل اجتماعی ورزشی	
۰/۶۳	۰/۰۰۱	ارزیابی و انتخاب مؤثرترین راه‌حل‌ها برای بهبود فضای تیم و جامعه	
۰/۶۱	۰/۰۰۱	پذیرش مسئولیت در قبال نقش‌ها و وظایف اجتماعی و ورزشی خود	مسئولیت‌پذیری اخلاقی و مسئولیت‌پذیری اجتماعی
۰/۵۹	۰/۰۰۱	رعایت اصول صداقت، امانت و اخلاق ورزشی در تعاملات تیمی و اجتماعی	فرهنگی
۰/۵۱	۰/۰۰۱	پذیرش و احترام به تنوع فرهنگی و اجتماعی در تیم و جامعه ورزشکاران	
۰/۵۸	۰/۰۰۱	رفتار منصفانه و عادلانه با دیگران در فضای ورزشی و اجتماعی	
۰/۵۶	۰/۰۰۱	نمایش رفتارهای مثبت و اخلاقی به عنوان الگو در تیم و جامعه ورزشی	الگوپذیری و ترویج ارزش‌های اخلاقی در جامعه
۰/۵۴	۰/۰۰۱	ترویج و گسترش فرهنگ‌های ورزشی و اجتماعی مثبت در جامعه ورزشکاران	
۰/۵۵	۰/۰۰۱	مشارکت فعال در برنامه‌ها و فعالیت‌های اجتماعی مرتبط با ورزش	
۰/۵۹	۰/۰۰۱	دفاع از حقوق بشر و عدالت اجتماعی در محیط ورزشی و جامعه	
۰/۶۵	۰/۰۰۱	احساس مسئولیت نسبت به نقش اجتماعی و ورزشی خود در تیم و جامعه	انگیزه و هویت اجتماعی ورزشکاران
۰/۶۷	۰/۰۰۱	استفاده از بازخوردهای دیگران برای بهبود عملکرد فردی و اجتماعی	اعتماد به نفس و انگیزه پیشرفت اجتماعی
۰/۶۷	۰/۰۰۱	بهره‌گیری از موفقیت‌های قبلی برای تقویت باور به توانمندی‌های اجتماعی	
۰/۷۰	۰/۰۰۱	باور به تأثیرگذاری مثبت در موقعیت‌های اجتماعی و ورزشی	
۰/۶۴	۰/۰۰۱	علاقه‌مندی به گسترش روابط با گروه‌ها و تیم‌های متنوع ورزشی	شکل‌گیری و تقویت هویت اجتماعی ورزشی
۰/۴۸	۰/۰۰۱	تمایل به شرکت فعال در فعالیت‌های داوطلبانه و خیریه در جامعه ورزشکاران	
۰/۵۸	۰/۰۰۱	تعیین اهداف مشخص برای ارتقاء جایگاه اجتماعی و ورزشی در تیم و جامعه	
۰/۵۹	۰/۰۰۱	استمرار در تلاش برای ایجاد و حفظ ارتباطات مؤثر اجتماعی و ورزشی	
۰/۵۶	۰/۰۰۱	توانایی بقا و سازگاری با شرایط اجتماعی سخت و فشارهای ورزشی	شایستگی روانی و فرهنگی ورزشی
۰/۶۸	۰/۰۰۱	مدیریت تعارض بین انتظارات اجتماعی و نیازهای فردی در تیم و جامعه ورزشی	
۰/۷۱	۰/۰۰۱	حفظ استقلال فکری در برابر فشارهای گروهی و اجتماعی در محیط ورزشی	
۰/۷۵	۰/۰۰۱	تمرکز ذهنی بالا در تعاملات اجتماعی و حضور فعال در جمع‌های ورزشی	
۰/۵۴	۰/۰۰۱	توجه و تمرکز بالا هنگام گفت‌وگو و مشارکت در فعالیت‌های گروهی ورزشی	شایستگی فرهنگی اجتماعی در تیم‌ها و جامعه ورزشی
۰/۵۴	۰/۰۰۱	حذف باورهای محدودکننده درباره توانایی‌های اجتماعی خود	
۰/۵۱	۰/۰۰۱	کنترل واکنش‌های رفتاری در مواجهه با هم‌تیمی‌ها و رقبا	
۰/۷۲	۰/۰۰۱	تطبيق شیوه‌های ارتباطی با مخاطبان مختلف در فضای ورزشی و اجتماعی	

۰/۶۷	۰/۰۰۱	شناخت و احترام به تفاوت‌های فرهنگی در تیم‌ها و جامعه ورزشکاران	یادگیری از تجارب تیمی و اجتماعی	تجربه‌گرایی و اجتماعی ورزشی
۰/۶۳	۰/۰۰۱	تطبيق شیوه‌های ارتباطی با زمینه‌های فرهنگی متنوع در ورزش		
۰/۵۳	۰/۰۰۱	احترام به تفاوت‌های فردی، مذهبی، جنسیتی و نژادی در محیط ورزشی		
۰/۵۸	۰/۰۰۱	پذیرش سبک‌های متنوع زندگی اجتماعی ورزشکاران بدون قضاوت		
۰/۶۷	۰/۰۰۱	حضور فعال در رویدادهای اجتماعی و فرهنگی مرتبط با جامعه ورزشکاران	انتقال یادگیری به موقعیت‌های نوین در ورزش	
۰/۷۰	۰/۰۰۱	همکاری در طرح‌های توسعه اجتماعی و فرهنگی محلی و ورزشی		
۰/۵۷	۰/۰۰۱	شناخت مسائل اجتماعی و سیاسی مؤثر بر جامعه ورزشکاران		
۰/۶۷	۰/۰۰۱	تلاش برای ترویج عدالت، برابری و ارزش‌های انسانی در محیط ورزشی		
۰/۶۲	۰/۰۰۱	شناسایی نقش خود به عنوان ورزشکار در تیم، باشگاه و جامعه ورزشی	شکل‌گیری هویت اجتماعی	توانمندی‌های اجتماعی
۰/۷۷	۰/۰۰۱	احساس وابستگی و مسئولیت نسبت به گروه ورزشی و جامعه		
۰/۷۰	۰/۰۰۱	یکپارچگی رفتارهای فردی با هنجارهای اجتماعی و ورزشی		
۰/۶۲	۰/۰۰۱	اهمیت دادن به وجهه اجتماعی و اعتبار ورزشی خود در جامعه		
۰/۷۳	۰/۰۰۱	رفتارهایی که موجب ایجاد اعتماد در هم‌تیمی‌ها، مربیان و جامعه می‌شود	اعتمادسازی اجتماعی	
۰/۷۸	۰/۰۰۱	پایبندی به تعهدات فردی و اجتماعی در محیط ورزش		
۰/۶۷	۰/۰۰۱	رعایت حریم‌های ارتباطی در روابط ورزشی و اجتماعی		
۰/۷۰	۰/۰۰۱	صراحت و شفافیت در تعاملات انسانی و ورزشی		
۰/۶۲	۰/۰۰۱	تحلیل بازخوردها برای رشد و بهبود روابط اجتماعی و تیمی	یادگیری از تجربه اجتماعی	تجربه و یادگیری اجتماعی
۰/۶۶	۰/۰۰۱	یادگیری از تجربه‌های موفق یا ناموفق در رقابت‌ها و تعاملات اجتماعی		
۰/۵۵	۰/۰۰۱	مشاهده و الگوبرداری از ورزشکاران موفق در تعاملات اجتماعی		
۰/۵۰	۰/۰۰۱	به‌کارگیری تجارب دیگران برای تقویت مهارت‌های اجتماعی		
۰/۶۳	۰/۰۰۱	ستفاده از تجارب اجتماعی در موقعیت‌های جدید ورزشی و تیمی	انتقال یادگیری به موقعیت‌های جدید	
۰/۷۴	۰/۰۰۱	بهره‌گیری از تجربیات برای حل تعارض‌ها و مشکلات تازه در تیم		
۰/۵۶	۰/۰۰۱	تمایل به رشد و یادگیری دائمی در مهارت‌های ارتباطی و اجتماعی		
۰/۵۸	۰/۰۰۱	آمادگی برای تغییر نگرش‌ها و رفتارها بر اساس تجارب تازه		

در جدول شماره ۲، نحوه کدبندی سطح اول (اولیه) و سطح دوم (متمركز) با عنوان درک معنای شناسایی عوامل تاثیرگذار بر بهبود کفایت اجتماعی ورزشکاران آمده است. به موجب نتایج این جدول، با تحلیل متن مصاحبه‌ها و پس از مفهوم‌پردازی در مرحله کدبندی باز، ۸۰ مفهوم اولیه و ۲۰ مقوله فرعی و ۱۰ مقوله محوری شناسایی شد. همچنین نتایج بدست آمده از تحلیل عاملی تاییدی مرتبه اول در جدول شماره یک نشان داد که میزان بار عاملی بدست آمده برای هر یک از سوالات بزرگتر از ۰/۴ می‌باشد، بدین معنی که بارعاملی برای هر یک سوالات مناسب و نشان دهنده این است که سوالات با توجه به سطح معناداری گزارش شده مورد تایید قرار گرفته است.

شکل ۱. مدل نهایی حداقل مربعات جزئی (خروجی آماره t)

شکل ۲. مدل نهایی حداقل مربعات جزئی (خروجی استاندارد)

برای ارزیابی مدل اندازه گیری از ارزیابی شاخص های پایایی، پایایی همسانی درونی، روایی همگرا و روایی واگرا استفاده شد (قاسمی و همکاران^۱، ۲۰۲۰). ارزیابی پایایی شاخص ها با بررسی همبستگی های بین هر آیتم و سازه انجام شد (هایر و همکاران^۲، ۲۰۱۷)، که به عنوان بارهای مرکب یا وزن همبستگی اقلام شناخته شده اند (گودرگان^۳،

¹ Ghasemy et al
² Hair et al
³ Gudergan

۲۰۱۸). برای اطمینان از پایایی شاخص‌های ذکر شده در راستای توصیه‌های قاسمی و همکاران (۲۰۲۰)، مقدار بالای ۰/۷ را در نظر گرفته شد و با توجه به نتایج شاخص‌های مذکور مورد تایید قرار گرفت.

ارزیابی پایایی شاخص‌ها با ارزیابی همسانی درونی دنبال شد. در پژوهش حاضر آلفای کرونباخ و هم پایایی مرکب (CR) و همچنین ضریب پایایی Rho_A مورد بررسی قرار گرفت (هنسلر و همکاران^۱، ۲۰۲۰). ارزیابی برآوردهای پایایی نشان داد که همه تخمین‌ها بالای ۰/۷ و زیر ۰/۹۵ و مطلوب بودند، که نشان‌دهنده عدم نگرانی از نظر پایایی همسانی درونی است. سپس روایی همگرا از طریق بررسی میانگین واریانس استخراج شده (AVE) ارزیابی شد. بررسی اندازه گیری AVE تولید شده از هر سازه نشان داد که همه AVEها بالای ۰/۵ است، که نشان‌دهنده تایید شدن شاخص‌های نامبرده بود.

جدول ۳. برآورد پایایی و روایی همگرا مدل اندازه‌گیری

متغیر	آلفای کرونباخ	ضریب پایایی Rho_A	پایایی ترکیبی	میانگین استخراج شده	واریانس
مهارت‌های ارتباطی در جامعه و محیط ورزشی	۰/۹۶۲	۰/۹۶۳	۰/۹۶۸	۰/۷۹۰	
توانمندی‌های عاطفی	۰/۸۴۵	۰/۸۴۴	۰/۹۰۲	۰/۷۵۸	
تعاملات اجتماعی و نقش‌های تیمی	۰/۸۲۵	۰/۸۲۴	۰/۹۱۲	۰/۶۸۵	
توانمندی‌های شناختی	۰/۹۱۱	۰/۹۱۲	۰/۹۲۸	۰/۸۱۲	
مسئولیت‌پذیری اخلاقی و فرهنگی	۰/۸۸۴	۰/۸۸۵	۰/۹۳۲	۰/۸۱۲	
انگیزه و هویت اجتماعی ورزشکاران	۰/۸۷۱	۰/۸۷۱	۰/۹۲۱	۰/۷۹۵	
شایستگی روانی و فرهنگی ورزشی	۰/۹۰۹	۰/۹۰۹	۰/۹۳۶	۰/۷۸۶	
تجربه‌گرایی و یادگیری اجتماعی ورزشی	۰/۹۲۲	۰/۹۲۳	۰/۹۵۱	۰/۸۶۵	
توانمندی‌های هویتی اجتماعی	۰/۹۱۳	۰/۹۱۴	۰/۹۳۰	۰/۶۵۷	
تجربه و یادگیری اجتماعی	۰/۹۲۱	۰/۹۲۲	۰/۹۴۵	۰/۶۷۴	

در آخرین مرحله، براساس شاخص (HTMT) روایی واگرا (هنسلر، رینگل و سارستدت، ۲۰۱۵)، مطابق توصیه‌های ارائه شده توسط قاسمی و همکاران (۲۰۲۰) ارزیابی شد. ما دستورالعمل‌های ارزیابی پیشنهادی فرانک^۲ و سارستدت (۲۰۱۹) را برای ارزیابی مقادیر HTMT در نظر گرفتیم. حد مجاز معیار HTMT میزان ۰/۵ تا ۰/۹ می‌باشد. اگر مقادیر این معیار کمتر از ۰/۹ باشد روایی واگرا قابل قبول است (هنسلر و همکاران، ۲۰۱۵). نتایج ارزیابی ما در جدول ۴-۵ نشان داد که تمام مقادیر HTMT کمتر از ۰/۹ است. از این روایی واگرا بر اساس شاخص مذکور در مدل اندازه‌گیری پژوهش در بین متغیرهای نامبرده مورد تایید است.

جدول ۴. روایی واگرا براساس HTMT

متغیر	۱	۲	۳	۴	۵	۶	۷	۸	۹	۱۰
مهارت‌های ارتباطی در جامعه و محیط ورزشی										
توانمندی‌های عاطفی	۰/۵۶۸									
تعاملات اجتماعی و نقش‌های تیمی	۰/۵۴۶	۰/۸۴۲								
توانمندی‌های شناختی	۰/۳۷۲	۰/۶۸۲	۰/۷۴۲							
مسئولیت‌پذیری اخلاقی و فرهنگی	۰/۵۴۹	۰/۷۰۴	۰/۶۷۷	۰/۵۹۹						

¹ Hensele et al

² Franke

انگیزه و هویت اجتماعی ورزشکاران	۰/۵۷۴	۰/۶۷۹	۰/۶۵۸	۰/۵۷۴	۰/۵۳۲
شایستگی روانی و فرهنگی ورزشی	۰/۶۲۱	۰/۵۱۴	۰/۵۹۹	۰/۵۳۶	۰/۶۳۰
تجربه‌گرایی و یادگیری اجتماعی ورزشی	۰/۵۴۱	۰/۶۵۸	۰/۶۰۲	۰/۴۸۹	۰/۶۱۳
توانمندی‌های هویتی اجتماعی	۰/۴۱۲	۰/۷۴۱	۰/۷۷۸	۰/۶۵۸	۰/۶۰۲
تجربه و یادگیری اجتماعی	۰/۵۰۲	۰/۵۵۸	۰/۶۸۴	۰/۷۴۵	۰/۶۶۵
	۰/۷۴۵	۰/۵۵۷	۰/۶۸۴	۰/۵۱۲	۰/۷۴۵

از این رو می‌توان بیان کرد که شاخص‌های ارزیابی کلیت مدل معادله ساختاری با توجه به دامنه مطلوب این شاخص‌ها در مجموع بیانگر این است که مدل مفروض تدوین شده توسط داده‌های پژوهش حمایت می‌شوند، به عبارت دیگر برازش داده‌ها به مدل برقرار است و همگی شاخص‌ها دلالت بر مطلوبیت مدل معادله ساختاری دارند. در نهایت می‌توان بیان کرد که اعتباریابی مدل عوامل موثر بر بهبود کفایت اجتماعی ورزشکاران از برازش مناسبی برخوردار است و اعتباریابی آن مورد تایید قرار گرفته است.

بحث و نتیجه‌گیری

پژوهش حاضر با هدف اعتباریابی عوامل مؤثر بر ارتقای کفایت اجتماعی ورزشکاران انجام شد و نتایج آن نشان داد که کفایت اجتماعی ورزشکاران سازه‌ای چندبعدی و پیچیده است که تحت تأثیر مجموعه‌ای از عوامل ارتباطی، عاطفی، شناختی، اجتماعی، فرهنگی، هویتی و یادگیری قرار دارد. یافته‌های بخش کیفی منجر به شناسایی ۸۰ مفهوم اولیه، ۲۰ مقوله فرعی و ۱۰ مقوله محوری شد و نتایج بخش کمی نیز برازش مطلوب مدل پیشنهادی را تأیید کرد. همچنین تمامی سازه‌های شناسایی شده از بارهای عاملی مناسب، روایی همگرا و واگرایی مطلوب و پایایی قابل قبول برخوردار بودند که نشان‌دهنده اعتبار مدل طراحی شده است. این یافته‌ها بیانگر آن است که کفایت اجتماعی ورزشکاران تنها محصول ویژگی‌های فردی نیست، بلکه از تعامل مستمر میان عوامل فردی، اجتماعی و محیطی شکل می‌گیرد. چنین برداشتی با دیدگاه‌های نوین درباره ماهیت چندبعدی کفایت اجتماعی همسو است که این سازه را حاصل تعامل توانایی‌های شناختی، هیجانی، رفتاری و اجتماعی می‌دانند (Gómez-Ortiz et al., 2017; Luna, 2020).

یکی از مهم‌ترین یافته‌های پژوهش حاضر، نقش برجسته مهارت‌های ارتباطی در ارتقای کفایت اجتماعی ورزشکاران بود. نتایج نشان داد که ارتباط کلامی، ارتباط غیرکلامی، زبان بدن، توانایی حل تعارضات و رعایت اصول ارتباطی در محیط‌های ورزشی از مؤلفه‌های اصلی این بعد محسوب می‌شوند. این یافته قابل انتظار است؛ زیرا محیط ورزش ماهیتی تعاملی دارد و بخش مهمی از موفقیت ورزشکاران در گرو توانایی آنان در برقراری ارتباط مؤثر با مربیان، هم‌تیمی‌ها، مدیران و سایر ذی‌نفعان است. پژوهش‌های پیشین نیز تأکید کرده‌اند که مهارت‌های ارتباطی زیربنای توسعه سایر مهارت‌های اجتماعی بوده و نقش مهمی در موفقیت فردی و گروهی ایفا می‌کنند (Gómez-Ortiz et al., 2017; Tomas et al., 2018). همچنین یافته حاضر با نتایج مطالعاتی که ورزش را بستری برای توسعه مهارت‌های ارتباطی و بین‌فردی معرفی کرده‌اند همخوانی دارد (Ferguson, 2005; Shapiro, 2024; Fraser-Thomas et al., 2005).

یافته دیگر پژوهش نشان داد که توانمندی‌های عاطفی شامل خودآگاهی عاطفی و تنظیم هیجانی از عوامل مهم ارتقای کفایت اجتماعی ورزشکاران هستند. ورزشکاران در شرایط رقابتی دائماً در معرض فشارهای روانی، استرس، ناکامی و انتظارات اجتماعی قرار دارند و توانایی مدیریت هیجانات می‌تواند کیفیت تعاملات اجتماعی و عملکرد آنان را بهبود بخشد. این نتیجه با مطالعات اخیر در حوزه روان‌شناسی ورزش همسو است که بر نقش خودآگاهی هیجانی، خودکارآمدی عاطفی و ذهن‌آگاهی در موفقیت اجتماعی و ورزشی تأکید کرده‌اند (Khaleghi et al., 2025; Marín-González et al., 2024). همچنین پژوهش‌های مرتبط با کفایت اجتماعی نشان داده‌اند که تنظیم هیجانی یکی از مهم‌ترین پیش‌بینی‌کننده‌های پذیرش اجتماعی، سازگاری روانی و کیفیت روابط بین‌فردی است (Huber, 2019; Luna, 2020).

نتایج پژوهش حاضر همچنین نشان داد که تعاملات اجتماعی و نقش‌های تیمی سهم قابل توجهی در شکل‌گیری کفایت اجتماعی ورزشکاران دارند. مؤلفه‌هایی نظیر همکاری گروهی، رهبری، شبکه‌سازی اجتماعی و استفاده از حمایت‌های اجتماعی در این بعد قرار گرفتند. این یافته را می‌توان با ماهیت اجتماعی ورزش توضیح داد؛ زیرا ورزشکاران بخش عمده‌ای از زمان خود را در تعامل با اعضای تیم و ساختارهای گروهی سپری می‌کنند. هرچه کیفیت این تعاملات بیشتر باشد، فرصت‌های یادگیری اجتماعی و رشد مهارت‌های

بین فردی نیز افزایش خواهد یافت. این نتیجه با یافته‌های فرسر-توماس و همکاران مبنی بر نقش برنامه‌های ورزشی در توسعه اجتماعی جوانان و همچنین با نتایج پژوهش گولد و کارسون درباره رشد مهارت‌های زندگی از طریق ورزش همسو است (Fraser-Thomas et al., 2005; Gould & Carson, 2018). افزون بر این، یافته حاضر تأییدی بر نقش روابط همسالان در توسعه اجتماعی ورزشکاران است که توسط انقلابی نیز مورد تأکید قرار گرفته است (Enqelari, 2023).

در بخش دیگری از نتایج، توانمندی‌های شناختی شامل تفکر انتقادی درباره ساختارهای اجتماعی، حل مسئله و مدیریت چالش‌های اجتماعی به عنوان یکی از ابعاد اساسی کفایت اجتماعی شناسایی شد. این یافته نشان می‌دهد که ورزشکاران موفق صرفاً به مهارت‌های رفتاری متکی نیستند، بلکه توانایی تحلیل شرایط، ارزیابی پیامدهای تصمیمات و انتخاب راهبردهای مناسب را نیز دارا هستند. این موضوع با دیدگاه‌های جدید درباره کفایت اجتماعی که بر نقش فرایندهای شناختی در موفقیت اجتماعی تأکید دارند مطابقت دارد (Gómez-Ortiz et al., 2017; Luna, 2020). همچنین پژوهش‌های مرتبط با توسعه مهارت‌های زندگی در ورزش نشان داده‌اند که فعالیت‌های ورزشی فرصت مناسبی برای تقویت تفکر انتقادی، تصمیم‌گیری و حل مسئله فراهم می‌کنند (Gould & Carson, 2018; Williams, 2022).

یافته‌های پژوهش همچنین نشان داد که مسئولیت‌پذیری اخلاقی و فرهنگی یکی از مؤلفه‌های کلیدی ارتقای کفایت اجتماعی ورزشکاران است. مسئولیت‌پذیری اجتماعی، رعایت اصول اخلاقی، احترام به تنوع فرهنگی و ایفای نقش الگویی برای جامعه از جمله مؤلفه‌های این بعد بودند. این نتیجه از آن جهت اهمیت دارد که ورزشکاران در جوامع امروزی تنها به عنوان افراد موفق در عرصه رقابت شناخته نمی‌شوند، بلکه به عنوان چهره‌های تأثیرگذار اجتماعی نیز مورد توجه قرار دارند. پژوهش مارین-گونزالس و همکاران نشان داد که شایستگی‌های اجتماعی-هیجانی و مسئولیت‌پذیری اجتماعی از ابعاد مهم پایداری حرفه‌ای ورزشکاران نخبه محسوب می‌شود (Marín-González et al., 2024). همچنین پژوهش‌های مرتبط با توسعه اجتماعی ورزشکاران بر اهمیت ارزش‌های اخلاقی و فرهنگی در موفقیت اجتماعی آنان تأکید کرده‌اند (Askarnia, 2021; Gould & Carson, 2018).

از دیگر یافته‌های مهم پژوهش حاضر، نقش انگیزه و هویت اجتماعی ورزشکاران در ارتقای کفایت اجتماعی بود. نتایج نشان داد که اعتماد به نفس اجتماعی، انگیزه پیشرفت، احساس تعلق به جامعه ورزشی و شکل‌گیری هویت اجتماعی از عوامل مؤثر در این زمینه هستند. این یافته با نظریه‌های هویت اجتماعی و همچنین پژوهش‌های انجام‌شده در حوزه روان‌شناسی ورزش مطابقت دارد که بر اهمیت احساس تعلق و هویت گروهی در شکل‌گیری رفتارهای اجتماعی تأکید می‌کنند (Enqelari, 2023; Williams, 2022). ورزشکارانی که از هویت اجتماعی قوی‌تری برخوردارند، معمولاً تعاملات اجتماعی مؤثرتری برقرار می‌کنند و از انگیزه بیشتری برای مشارکت در فعالیت‌های جمعی بهره‌مند هستند. نتایج پژوهش همچنین بر اهمیت شایستگی روانی و فرهنگی ورزشی تأکید داشت. توانایی سازگاری با فشارهای اجتماعی و ورزشی، مدیریت انتظارات اجتماعی، استقلال فکری و تطبیق با تفاوت‌های فرهنگی از جمله مؤلفه‌های این بعد بودند. در محیط حرفه‌ای ورزش که تنوع فرهنگی و فشارهای روانی روزبه‌روز در حال افزایش است، چنین شایستگی‌هایی نقش مهمی در موفقیت ورزشکاران ایفا می‌کنند. یافته حاضر با نتایج پژوهش خالقی و همکاران درباره نقش عوامل روان‌شناختی در سازگاری ورزشکاران و همچنین با نتایج مارین-گونزالس و همکاران درباره اهمیت شایستگی‌های اجتماعی-هیجانی در ورزشکاران نخبه همسو است (Khaleghi et al., 2025; Marín-González et al., 2024).

بعد دیگری که در پژوهش حاضر شناسایی شد، تجربه‌گرایی و یادگیری اجتماعی ورزشی بود. نتایج نشان داد که یادگیری از تجربیات تیمی، انتقال آموخته‌ها به موقعیت‌های جدید، مشارکت اجتماعی و بهره‌گیری از تجارب دیگران نقش مهمی در ارتقای کفایت اجتماعی دارند. این یافته با نظریه‌های یادگیری اجتماعی و مطالعات مربوط به توسعه مهارت‌های زندگی از طریق ورزش مطابقت دارد. پژوهش‌های پیشین نشان داده‌اند که بخش مهمی از یادگیری اجتماعی ورزشکاران از طریق مشاهده، الگوبرداری و مشارکت در فعالیت‌های گروهی حاصل می‌شود (Fraser-Thomas et al., 2005; Gould & Carson, 2018). همچنین مشارکت فعال در فعالیت‌های ورزشی فرصت‌های متعددی برای تجربه‌اندوزی و توسعه توانایی‌های اجتماعی فراهم می‌کند (Oliveira-Brochado et al., 2017).

از منظر روش‌شناختی نیز نتایج پژوهش حاضر اهمیت دارد؛ زیرا اعتبار مدل پیشنهادی با استفاده از رویکرد مدل‌سازی معادلات ساختاری مبتنی بر حداقل مربعات جزئی مورد تأیید قرار گرفت. شاخص‌های پایایی، روایی همگرا و واگرایی مدل در محدوده مطلوب قرار داشتند و این موضوع نشان‌دهنده استحکام ساختار مفهومی ارائه‌شده است. یافته حاضر با توصیه‌های روش‌شناختی پژوهشگران حوزه PLS-SEM همسو است و نشان می‌دهد که این رویکرد برای اعتبارسنجی مدل‌های چندبعدی و اکتشافی در علوم ورزشی و

اجتماعی مناسب است (Ghasemy et al., 2020; Hair et al., 2017; Hair et al., 2019; Hair et al., 2012; Hair et al., 2018; Henseler et al., 2015). همچنین استفاده از رویکرد آمیخته امکان بهره‌گیری همزمان از عمق داده‌های کیفی و قدرت تعمیم داده‌های کمی را فراهم ساخت که مطابق با توصیه‌های پژوهشگران روش تحقیق کیفی و مطالعات ورزشی است (Danaeefard et al., 2019; Skinner et al., 2014).

در مجموع، نتایج پژوهش حاضر نشان داد که کفایت اجتماعی ورزشکاران سازه‌های چندبعدی است که از تعامل میان عوامل ارتباطی، عاطفی، شناختی، فرهنگی، اجتماعی و هویتی شکل می‌گیرد. توسعه این ابعاد می‌تواند نه تنها به ارتقای روابط اجتماعی و سلامت روان ورزشکاران منجر شود، بلکه زمینه موفقیت ورزشی، افزایش تاب‌آوری، بهبود عملکرد تیمی و ایفای نقش مؤثرتر آنان در جامعه را نیز فراهم سازد.

یکی از مهم‌ترین محدودیت‌های پژوهش حاضر، اتکای بخشی از داده‌ها به خودگزارشی شرکت‌کنندگان بود که ممکن است تحت تأثیر سوگیری‌های ادراکی و تمایل به پاسخ‌های مطلوب اجتماعی قرار گرفته باشد. همچنین مطالعه حاضر به صورت مقطعی انجام شد و امکان بررسی تغییرات کفایت اجتماعی در طول زمان فراهم نبود. محدودیت دیگر به تمرکز پژوهش بر ورزشکاران حرفه‌ای مربوط می‌شود که ممکن است تعمیم نتایج به ورزشکاران آماتور، نوجوان یا ورزشکاران رشته‌های خاص را با احتیاط همراه سازد. علاوه بر این، برخی متغیرهای زمینه‌ای نظیر وضعیت اقتصادی، ساختار خانواده و ویژگی‌های فرهنگی مناطق مختلف کشور در مدل نهایی مورد بررسی مستقل قرار نگرفتند. پیشنهاد می‌شود پژوهش‌های آینده با استفاده از طرح‌های طولی به بررسی روند شکل‌گیری و تحول کفایت اجتماعی ورزشکاران در مراحل مختلف رشد حرفه‌ای بپردازند. همچنین بررسی تفاوت‌های جنسیتی، سنی و رشته‌های ورزشی مختلف در عوامل مؤثر بر کفایت اجتماعی می‌تواند به توسعه دانش موجود کمک کند. انجام مطالعات تطبیقی بین ورزشکاران حرفه‌ای و آماتور، استفاده از روش‌های ترکیبی پیشرفته‌تر و بررسی نقش متغیرهایی مانند سبک رهبری مربیان، فرهنگ سازمانی باشگاه‌ها و حمایت خانواده نیز می‌تواند افق‌های جدیدی برای پژوهش در این حوزه فراهم سازد.

بر اساس یافته‌های پژوهش، توصیه می‌شود باشگاه‌ها و فدراسیون‌های ورزشی برنامه‌های آموزشی منظم برای تقویت مهارت‌های ارتباطی، مدیریت هیجانات، حل مسئله و مسئولیت‌پذیری اجتماعی ورزشکاران طراحی و اجرا کنند. همچنین مربیان باید علاوه بر آموزش مهارت‌های فنی، به توسعه شایستگی‌های اجتماعی و فرهنگی ورزشکاران توجه ویژه داشته باشند. ایجاد فرصت‌های مشارکت اجتماعی، فعالیت‌های داوطلبانه، کارگاه‌های مهارت‌های زندگی و برنامه‌های توسعه هویت اجتماعی نیز می‌تواند در ارتقای کفایت اجتماعی ورزشکاران و افزایش آمادگی آنان برای ایفای نقش‌های مؤثر در جامعه سودمند باشد.

تشکر و قدردانی

از تمامی کسانی که در طی مراحل این پژوهش به ما یاری رساندند تشکر و قدردانی می‌گردد.

مشارکت نویسندگان

در نگارش این مقاله تمامی نویسندگان نقش یکسانی ایفا کردند.

تعارض منافع

در انجام مطالعه حاضر، هیچ‌گونه تضاد منافی وجود ندارد.

حمایت مالی

این پژوهش حامی مالی نداشته است.

موازن اخلاقی

در انجام این پژوهش تمامی موازن و اصول اخلاقی رعایت گردیده است.

Extended Summary

Introduction

In recent decades, sport has evolved beyond its traditional role as a means of physical fitness and competitive achievement and has become an important social institution that contributes to personal development, social integration, and community engagement. Athletes are increasingly expected not only to demonstrate excellence in performance but also to possess the interpersonal and social competencies necessary to function effectively within complex social environments. Consequently, social competence has emerged as a critical construct in sport sciences, psychology, and sociology due to its influence on interpersonal relationships, emotional adjustment, team cohesion, and overall well-being (Enqelari, 2023; Marín-González et al., 2024).

Social competence is generally understood as an individual's ability to establish, maintain, and effectively manage social relationships while adapting appropriately to various social situations. It encompasses a broad range of cognitive, emotional, behavioral, and interpersonal abilities that enable successful social functioning. Previous studies have emphasized that social competence is associated with positive developmental outcomes, psychological health, peer acceptance, and effective social participation (Gómez-Ortiz et al., 2017; Huber, 2019; Luna, 2020). In the context of sports, social competence is particularly important because athletes are continuously engaged in interactions with coaches, teammates, managers, supporters, and media representatives.

Participation in sport has been recognized as an effective avenue for fostering social skills, leadership abilities, teamwork, responsibility, and life skills. Sport environments provide opportunities for social learning, experiential development, and the acquisition of interpersonal competencies through repeated interactions and collaborative experiences (Fraser-Thomas et al., 2005; Gould & Carson, 2018). Research has shown that sport participation contributes to increased self-efficacy, confidence, communication skills, and social adaptation among participants (Williams, 2022). Moreover, structured sport programs can facilitate positive youth development and enhance social functioning through meaningful social engagement and role acquisition (Ferguson & Shapiro, 2024; Fraser-Thomas et al., 2005).

The social nature of sport also highlights the importance of peer relationships and social interactions. Positive peer relationships within sport settings contribute to emotional support, identity formation, motivation, and social growth. Conversely, deficiencies in social competence may lead to interpersonal conflicts, reduced motivation, social isolation, and psychological distress (Enqelari, 2023). Therefore, identifying the factors that influence athletes' social competence has become an important research priority.

Existing literature suggests that social competence is influenced by multiple factors, including emotional regulation, communication skills, cognitive abilities, social responsibility, self-efficacy, social identity, and environmental conditions (Gómez-Ortiz et al., 2017; Marín-González et al., 2024). In addition, emotional self-efficacy and mindfulness have recently been identified as important mechanisms underlying athletes' adaptation and psychological functioning (Khaleghi et al., 2025).

Research conducted among Iranian professional athletes has further emphasized the role of individual, familial, cultural, technical, and environmental factors in social development (Askarnia, 2021).

Despite increasing scholarly attention, there remains a lack of comprehensive and validated models capable of explaining the multidimensional nature of athletes' social competence. Many previous studies have examined isolated components of social competence without integrating them into a unified framework. Furthermore, the cultural and contextual characteristics of athletes may influence the manifestation and development of social competence, making it necessary to develop context-specific models.

From a methodological perspective, mixed-method approaches provide an effective strategy for exploring complex social phenomena. Qualitative methods allow researchers to identify underlying dimensions and contextual factors, whereas quantitative techniques enable empirical validation and generalization of findings (Danaeefard et al., 2019; Skinner et al., 2014). In this regard, Partial Least Squares Structural Equation Modeling (PLS-SEM) has become a widely accepted analytical approach for validating multidimensional conceptual models and examining relationships among latent variables (Hair et al., 2017; Hair et al., 2019; Hair et al., 2012; Hair et al., 2018). Moreover, advanced validity assessment techniques such as the HTMT criterion have enhanced the rigor of construct validation procedures (Ghasemy et al., 2020; Henseler et al., 2015). Therefore, the present study aimed to validate the factors affecting the enhancement of athletes' social competence through the development and empirical testing of a comprehensive conceptual model.

Methods and Materials

This study employed a mixed-methods design consisting of qualitative and quantitative phases. In the qualitative phase, a grounded theory approach was adopted to identify the factors influencing athletes' social competence. Participants included university professors, sport management experts, coaches, and national-level athletes with substantial knowledge and experience related to the research topic. Purposeful sampling with maximum variation was used, and interviews continued until theoretical saturation was achieved. Ultimately, 16 experts participated in semi-structured interviews.

Interview data were analyzed through open, axial, and selective coding procedures. The coding process resulted in the extraction of concepts, subcategories, and core categories that formed the foundation of the proposed model.

The quantitative phase was conducted to validate the qualitative findings. The statistical population consisted of professional athletes participating in both team and individual sports. A sample of 385 athletes was selected through multistage cluster sampling. A researcher-developed questionnaire based on the qualitative findings was used for data collection. Responses were measured using a five-point Likert scale.

Data analysis involved confirmatory factor analysis and structural equation modeling using the Partial Least Squares (PLS) approach. Reliability was assessed through Cronbach's alpha, composite reliability, and rho_A coefficients. Convergent validity was evaluated using Average Variance Extracted (AVE), while discriminant validity was assessed using the Heterotrait-Monotrait Ratio (HTMT).

Findings

The qualitative analysis resulted in the identification of 80 initial concepts, 20 subcategories, and 10 core categories related to athletes' social competence. These categories included communication skills, emotional capabilities, social interactions and team roles, cognitive capabilities, ethical and cultural responsibility, motivation and social identity, psychological and cultural sport competence, experiential and social sport learning, social identity capabilities, and social experience and learning.

The first-order confirmatory factor analysis indicated that all measurement items possessed acceptable factor loadings exceeding the recommended threshold of 0.40. All factor loadings were statistically significant, confirming the adequacy of the measurement model.

Reliability analysis demonstrated satisfactory internal consistency across all constructs. Cronbach's alpha, composite reliability, and rho_A coefficients exceeded the acceptable threshold of 0.70 for all dimensions. The AVE values for all constructs were greater than 0.50, indicating adequate convergent validity.

Discriminant validity was assessed using the HTMT criterion. All HTMT values were below the recommended threshold of 0.90, confirming that the constructs were empirically distinct from one another. The overall measurement model demonstrated strong psychometric properties.

The structural model evaluation further indicated an acceptable level of model fit and construct validity. The findings confirmed that athletes' social competence is influenced by multiple interconnected dimensions. Communication skills emerged as a significant component encompassing verbal communication, nonverbal communication, conflict resolution, and interpersonal interaction. Emotional capabilities included emotional self-awareness and emotional regulation. Social interactions and team roles comprised teamwork, leadership, and social networking. Cognitive capabilities involved critical thinking and social problem-solving. Ethical and cultural responsibility included social responsibility and the promotion of ethical values. Motivation and social identity reflected self-confidence, social achievement motivation, and social identity formation. Additional dimensions included psychological and cultural sport competence, experiential learning, social identity capabilities, and social learning experiences.

Overall, the results supported the validity and adequacy of the proposed model and demonstrated that athletes' social competence is a multidimensional construct shaped by cognitive, emotional, behavioral, cultural, and social factors.

Discussion and Conclusion

The findings of this study provide substantial evidence that athletes' social competence is a complex and multidimensional phenomenon that cannot be explained by a single factor. Instead, social competence emerges through the dynamic interaction of communication abilities, emotional capacities, cognitive skills, social experiences, ethical responsibility, and identity-related processes.

The prominence of communication skills within the model underscores the central role of interpersonal interaction in sport settings. Athletes constantly engage in collaborative and competitive relationships that require effective communication, conflict management, and mutual understanding. Similarly, emotional competencies appear to be fundamental for managing the psychological demands associated with competition and social expectations. Athletes who can recognize, regulate, and appropriately express emotions are better equipped to establish positive social relationships and adapt to challenging situations.

The identification of social interactions, team roles, and social networking as major determinants further highlights the social nature of athletic participation. Through repeated engagement in team activities and group processes, athletes develop interpersonal competencies that contribute to broader social functioning. Cognitive capabilities, including critical thinking and problem-solving, also emerged as essential components, suggesting that successful social functioning requires more than behavioral skills alone.

The inclusion of ethical responsibility, cultural competence, social identity, and experiential learning within the model demonstrates that social competence extends beyond interpersonal interaction to encompass broader social and cultural

dimensions. Athletes function within diverse social systems and therefore require the ability to navigate cultural differences, assume social responsibilities, and contribute positively to their communities.

The validated model developed in this study provides a comprehensive framework for understanding athletes' social competence and offers valuable guidance for researchers, coaches, sport organizations, and policymakers. By addressing the multiple dimensions identified in the model, sport development programs can enhance not only athletic performance but also athletes' social functioning, psychological well-being, and long-term personal development.

In conclusion, the study confirms that athletes' social competence is influenced by a broad set of interconnected factors encompassing communication, emotional, cognitive, cultural, ethical, and identity-related dimensions. The proposed model demonstrated satisfactory validity and reliability and can serve as a foundation for future interventions aimed at promoting athletes' social competence and overall social success.

References

- Askarnia, M. B. (2021). Investigating the Factors Affecting the Development of Social Growth in Professional Football Players in Iran. *Research Institute of Physical Education, 10*(36), 197-216.
- Danaeefard, H., Alvani, S. M., & Azar, A. (2019). *Qualitative Research Methodology in Management: A Comprehensive Approach*. Eshraghi, Safar Publications.
- Enqelari, A. L. (2023). Peer Relationships in Physical Activity Contexts: A Road Less Traveled in Youth Sport and Exercise Psychology Research. *Psychology of Sport and Exercise, 4*(1), 25-39. [https://doi.org/10.1016/S1469-0292\(02\)00015-8](https://doi.org/10.1016/S1469-0292(02)00015-8)
- Ferguson, B. R., & Shapiro, S. K. (2024). Using a Naturalistic Sport Context to Train Social Skills in Children. *Child & Family Behavior Therapy, 38*(1), 47-68. <https://doi.org/10.1080/07317107.2016.1135700>
- Fraser-Thomas, J. L., Côté, J., & Deakin, J. (2005). Youth Sport Programs: An Avenue to Foster Positive Youth Development. *Physical Education & Sport Pedagogy, 10*(1), 19-40. <https://doi.org/10.1080/1740898042000334890>
- Ghasemy, M., Teeroovengadam, V., Becker, J. M., & Ringle, C. M. (2020). This Fast Car Can Move Faster: A Review of PLS-SEM Application in Higher Education Research. *Higher Education, 80*(6), 1121-1152. <https://doi.org/10.1007/s10734-020-00534-1>
- Gómez-Ortiz, O., Romera, E. M., & Ortega-Ruiz, R. (2017). Multidimensionality of Social Competence: Measurement of the Construct and Its Relationship with Bullying Roles. *Revista de Psicodidáctica, English Edition, 22*, 37-44. <https://doi.org/10.1387/RevPsicodidact.15702>
- Gould, D., & Carson, S. (2018). Life Skills Development through Sport: Current Status and Future Directions. *International Review of Sport and Exercise Psychology, 1*(1), 58-78. <https://doi.org/10.1080/17509840701834573>
- Hair, J. F., Hult, G. T. M., Ringle, C. M., & Sarstedt, M. (2017). *A Primer on Partial Least Squares Structural Equation Modeling (PLS-SEM)* (2nd ed.). SAGE.
- Hair, J. F., Risher, J. J., Sarstedt, M., & Ringle, C. M. (2019). When to Use and How to Report the Results of PLS-SEM. *European Business Review, 31*(1), 2-24. <https://doi.org/10.1108/EBR-11-2018-0203>
- Hair, J. F., Sarstedt, M., Pieper, T. M., & Ringle, C. M. (2012). The Use of Partial Least Squares Structural Equation Modeling in Strategic Management Research: A Review of Past Practices and Recommendations for Future Applications. *Long Range Planning, 45*(5-6), 320-340. <https://doi.org/10.1016/j.lrp.2012.09.008>
- Hair, J. F., Sarstedt, M., Ringle, C. M., & Gudergan, S. P. (2018). *Advanced Issues in Partial Least Squares Structural Equation Modeling*. SAGE. https://doi.org/10.1007/978-3-319-05542-8_15-1
- Henseler, J., Ringle, C. M., & Sarstedt, M. (2015). A New Criterion for Assessing Discriminant Validity in Variance-Based Structural Equation Modeling. *Journal of the Academy of Marketing Science, 43*(1), 115-135. <https://doi.org/10.1007/s11747-014-0403-8>
- Huber, L. (2019). Social Competence and Psychopathology in Early Childhood: A Systematic Review. *European Child & Adolescent Psychiatry*(3).
- Khaleghi, B., Rahimi, M., & Moradi, M. (2025). Mental Toughness and Competitive State Anxiety in Iranian Adolescent Athletes: The Mediating Role of Emotional Self-Efficacy and Mindfulness. *Sport Sciences for Health, 11*(1), 1-10. <https://doi.org/10.1007/s11332-025-01411-z>
- Luna, P. (2020). Social Competence and Peer Social Acceptance: Evaluating Effects of an Educational Intervention in Adolescents. *Frontiers in psychology, 11*, 1305. <https://doi.org/10.3389/fpsyg.2020.01305>
- Marín-González, F. H., Gómez-Balbuena, L., & Ortiz, A. (2024). Analysis of Socio-Emotional Competencies as a Key Dimension for Sustainability in Colombian Elite Athletes. *Sustainability, 16*(5), 2066. <https://doi.org/10.3390/su16052066>
- Oliveira-Brochado, A., Brito, P. Q., & Oliveira-Brochado, F. (2017). Correlates of Adults' Participation in Sport and Frequency of Sport. *Science and Sports, 38*(1), 1-10. <https://doi.org/10.1016/j.scispo.2017.03.005>
- Skinner, J., Edwards, A., & Corbett, B. (2014). *Research Methods for Sport Management*. Routledge. <https://doi.org/10.4324/9780203856123>

- Tomas, A., Ozdemir, H., Haslak, F. D., Atsizelti, S., Ozudogru, M. T., Cavusoglu, F., & Saltukoglu, G. (2018). Yetiskinler Icin A Sosyal Beceri Olcegi'nin Gelistirilmesi ve Psikometrik Ozelliklerinin Incelenmesi. *Akademik Sosyal Arastirmalar Dergisi*, 6(68), 69-88. <https://doi.org/10.16992/ASOS.13508>
- Westling, E., Andrews, J. A., & Peterson, M. (2012). Gender Differences in Pubertal Timing, Social Competence, and Cigarette Use: A Test of the Early Maturation Hypothesis. *Journal of Adolescent Health*, 51(2), 150-155. <https://doi.org/10.1016/j.jadohealth.2011.11.021>
- Williams, J. (2022). Intramural Sports' Participation Produce Self-Efficacy in Hospitality Leaders. *Journal of Hospitality and Tourism Management*, 34, 41-47. <https://doi.org/10.1016/j.jhtm.2017.11.003>

